

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: رضا غیائی فر، ۱۳۹۶

مسئولیت مدنی کارگزاران بورس و فرایند طرح دعوای مرتبط با آن در مراجع صالح

هدف از این تحقیق آن است که مسئولیت مدنی کارگزاران بورس، از حیث ساختار اختلافات فعالان بازار به ویژه، کارگزاران بورس در بازار سرمایه بررسی شود. از این رو، در وهله اول به مسئولیت مدنی کارگزاران بورس، در قبال اشخاص دیگر، با توجه به مقررات و ضوابط حاکم موجود در بازار پرداخته شده و باید گفت کارگزاران یکی از اصلی ترین ارکان بازار اوراق بهادار بوده و انجام معاملات اوراق بهادار به صورت انحصاری توسط آنها صورت می‌گیرد به اضافه اینکه کارگزاران وظایف دیگری نیز مانند ارائه مشاوره به مشتریان و سبد گردانی را بر عهده دارند. عضویت در کانون برای همه کارگزاران اجباری بوده و بر اساس قانون هر کارگزاری که قصد فعالیت دارد، ابتدا باید عضو کانون کارگزاران شود و سپس فعالیت خود را آغاز کند و در صورتی که کارگزاری عضو کانون کارگزاران نباشد مجوز فعالیت نخواهد داشت. مسئولیت مدنی کارگزاران با وجود فعالیت عمده و مهم آنان مورد توجه قانون گذار قرار نگرفته است. برای بررسی این نوع مسئولیت مدنی باید به قواعد عمومی مراجعه شود. با توجه به اصول کلی، مبنای واحدی برای مسئولیت مدنی کارگزاران نمی توان قائل شد. بنابراین با توجه به مصادیق مسئولیت مدنی کارگزاران، مبنای مسئولیت آنها متفاوت می باشد. مبنای مسئولیت ناشی از معاملات فضولی، مسئولیت عینی و مطلق است، زیرا در صورت عدم اطلاع مالک اصلی، فضول در حکم غاصب محسوب شده و باید کلیه خسارات وارده به وی را جبران نماید.

همچنین برابطه بین کارگزاران با مشتریان از برابطه مانی می باشد و نقض برابطه مانی نیز مبنای دیگر مسئولیت کارگزاران می باشد، البته به باید گفت در سایر موارد مبنای اصلیه مسئولیت مدنی کارگزاران، تقصیر می باشد. ورود ضرر و برابطه سببیت بین فعل و انبار کارگزاران شرایط تحقق مسئولیت مدنی کارگزاران می باشد، در وهله دوم شناخت مراجع صالح جهت حل و فصل اختلافات بین فعالان حرفه ای بازار و شیوه طرح دعوای مرتبط به موجب قانون بازار بورس اوراق بهادار مورد بررسی و احصاء قرار می گیرد. در صورت اختلاف بین کارگزاران و مشتریان در مرحله اول کانون سازش به این اختلافات رسیدگی می کند به این معنا که این کانون به عنوان هیات بدوی حل اختلاف کارگزاران می باشد. به موجب ماده 2 دستوالعمل کمیته سازش، به منظور ایجاد سازش در اختلافات ناشی از فعالیت حرفه ای کارگزاران، کارگزاری معامله گران، بازارگردانان که بین آنها با یکدیگر یا با سایر اشخاص بوجود می آید، کمیته ای تحت عنوان کمیته سازش در کانون کارگزاران بورس اوراق بهادار تشکیل شده است. در خصوص ماهیت هیات داوری باید گفت که این داوری به تراضی طرفین به صورت موافقت نامه داوری یا شرط ضمن عقد شکل نمی گیرد، بلکه این داوری به صورت اجباری است و به نحوی ماهیت شبه قضایی دارد. به نحوی که طرف خواهان باید درخواست داوری خود را به دبیر خانه هیات داوری تقدیم کرده و در صورت عدم سازش در کانون های مربوط، با گواهی عدم امکان سازش دعوای خود را در هیات داوری پیگیری کند الزامی بودن پرداخت هزینه برای طرح دعوی، درخواست و ضمائم آن و ابلاغ اوراق، مشابه مکانیزم دادگستری می باشد. هیات داوری صلاحیت رسیدگی به امور کیفری مذکور در

قانون بازار اوراق بهادار را ندارد، اما صلاحیت رسیدگی به اختلافات موضوع ماده 36 قانون بورس اوراق بهادار را دارا می باشد.. هیات داوری پس از رسیدگی رای صادر می کند که این رای قطعی لازم الاجرا است. اجرای رای صادره نیز بر عهده اداره ها و دوایر ثبت اسناد و املاک می باشد.

کلیدواژه‌ها: مسئولیت مدنی، کارگزاران بورس، قلمرو مسئولیت اجرای تعهد، تخلف از اجرای تعهد، مسئولیت حرفه ای کارگزاران

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۸۰۷۹۵۲۰۱۶

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۰۶/۲۱

رشته‌ی تحصیلی: حقوق خصوصی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: باقر طاهریان فر

M.A. Thesis:

stock brokers civil liability and the process of its related litigation at comprtent authorities

The purpose of this research is to investigate the civil liability of stockbrokers in terms of the structure of the market players' controversies, especially stock market brokers. Hence, in the first place, the civil liability of stockbrokers towards other persons is determined by the rules and regulations of the market in the market.

And it must be said brokers are one of the main pillars of the securities market, and securities transactions are carried out exclusively by them. In addition, brokers carry out other tasks, such as providing advice to customers and a portfolio. Membership is mandatory for all brokers and, according to the law of each broker who intends to work, he must first become a member of the staffing association and then begin his activity. And if the brokerage is not a member of the brokerage corporation, it will not be licensed. The civil liability of brokers, despite their major activity, has not been considered by the legislature. In order to examine this type of civil liability, reference should be made to general rules. Given the general principles, one can not provide a single basis for civil servants' liability. Therefore, according to civil liability, agents have different responsibilities. The basis of liability arising from voyage transactions is objective and absolute liability. Because if the owner of the voyage is not informed, he is considered as a usurper and must compensate him for all the damages. In the second case, the recognition of competent authorities for resolving disputes between market professional activists and the manner of litigation under the law of the stock market is considered. In the event of disagreement between brokers and customers in the first phase, the Consortium addresses these disputes in the sense that it is the primary forum for resolving disputes between employees. According to article 2 of the instruction of the compromise committee, in order to compromise the disputes arising from the professional activity of the brokers that arise

among themselves or with other persons, a committee called the compromise committee is formed in the center of the stock market brokers. Regarding the nature of the panel, it should be said that this arbitration does not form part of the arbitration agreement or the condition of the contract, which is arbitrary and in a quasi-judicial manner. In such a way that the petitioner must submit his application for arbitration to the secretariat of the arbitral tribunal and, in the event of disagreement with the relevant centers, prove that it is impossible to reconcile his claim to the arbitral tribunal. The payment of the fee for the lawsuit and the application and the annexes It is the same and the same documents as the Judicial Mechanism. The arbitral tribunal does not have the jurisdiction to deal with the criminal matters mentioned in the securities market law. However, it has the jurisdiction to deal with disputes under Article 36 of the Securities Market Act. The arbitral tribunal after having heard the ruling makes that decision void and enforceable. It is also responsible for the administration and registration of documents and real estate.